

Spelar det någon roll vad omgivningen tycker?

Lantbrukspanelen 1/2026

Landshypotek Bank

Inledning: Spelar det någon roll vad andra tycker?

Samhällets intresse för lantbruket har ökat – hur uppfattar lantbrukare själva att det märks? Den här omgången av Lantbrukspanelen 1/2026 fokuserar på frågor om hur lantbrukare uppfattar omvärldens syn på svenskt lantbruk och hur det i sin tur påverkar dem själva.

Bakgrunden finns i att frågor om livsmedelsförsörjning, beredskap och självförsörjning under senare år hamnat högre på samhällsagendan. Pandemin, kriget i Ukraina och osäkerheter i internationell handel har tydliggjort hur grundläggande den svenska livsmedelsproduktionen är för samhället. Lantbrukets betydelse uppmärksammas i dag oftare i samhällsdebatten än tidigare.

Även andra utvecklingar har bidragit till det ökade intresset. Ett växande fokus på hållbarhet har stärkt uppmärksamheten kring svensk livsmedelsproduktion och dess betydelse för miljö och klimat. Samtidigt har den tekniska utvecklingen gjort lantbruket till en allt mer kunskapsintensiv och innovativ näring.

Mot den bakgrunden är det intressant att undersöka hur lantbrukarna – genom vår stående lantbrukspanel – själva uppfattar omvärldens inställning till deras verksamhet. Upplever de att politiker, myndigheter och allmänhet ser mer positivt på Lantbruket än tidigare? Och spelar den upplevda inställningen någon roll för framtidstron i de egna företagen?

En återkommande fråga i Lantbrukspanelen handlar om framtidstron i det egna företaget. Utvecklingen över tid har varit tydligt positiv, även om resultaten sjunker marginellt i denna mätning. Vårens kostnadschock var märkbar och präglar säkerligen resultatet.

Panelen visar att lantbrukarna upplever tydliga skillnader mellan olika samhällsaktörer. Allmänheten och politikerna uppfattas i huvudsak som positiva till lantbruket, medan myndigheterna upplevs ha en mindre positiv syn. Lantbrukspanelen vittnar om en skillnad där alla grupper upplevs ha blivit allt mer positiva. Undersökningen visar också att den upplevda inställningen från omvärlden har betydelse för hur lantbrukarna ser på den egna verksamhetens framtid.

Om Lantbrukspanelen

Data och underlag till den här rapporten har samlats in via enkät och intervjuer genomförda under perioden 22 maj – 7 juli 2026. Enkäten har besvarats av 108 lantbruksföretagare i Sverige som ingår i Landshypotek Banks Lantbrukspanel.

Lantbrukspanelen är en återkommande svarspanel som i stor utsträckning samlar större, drivna och engagerade lantbruksföretagare runt om i landet. Paneldeltagarna svarar ett par gånger om året på aktuella branschfrågor och hur det är att vara företagare inom de gröna näringarna.

Undersökningen är inte statistiskt säkerställd, men eftersom svar kommer från över 100 större lantbruksföretagare över hela landet ger den en bra bild av det aktuella läget i lantbruket och lantbruksföretagandet.

Tidigare paneler finns att läsa på landshypotek.se/lantbrukspanelen.

Tidigare rapporter

- Hur tar vi vara på den ökade optimismen (dec 2025)
- Försiktig optimism bland landets lantbrukare (mars 2025)
- Lantbrukarnas syn på EU (juni 2024)
- Lantbrukarnas växande dilemma (dec 2023)
- Lantbrukaren i en tuff tid (juni 2023)
- En osäker tid – så balanserar lantbrukaren risker och möjligheter (dec 2022)
- Den digitala lantbrukaren (maj 2021)
- Jorden vi brukar – drivkrafter och orosmoln (nov 2020)
- Bryr sig omgivningen om svensk matproduktion? (maj 2020)
- Våras det för lantbrukaren som miljöhjälte? (juni 2019)
- Lantbrukare efterlyser större konsumentintresse (sept 2018)

Sammanfattning

Allmänheten och politiker är positiva – och blivit mer positiva

En väldigt stor andel av panelen tycker att allmänhetens syn på deras verksamhet är positiv. Åtta av tio upplever att allmänheten är positivt inställd till deras verksamhet. Det har enligt lantbrukarna skett en positiv förändring de senaste åren. Hela nio av tio lantbrukare i panelen upplever att allmänhetens inställning förbättrats de senaste åren.

Myndigheterna mindre positiva

När det gäller hur myndigheterna ser på svenskt lantbruk är panelens uppfattning mindre uppmuntrande. Endast fyra av tio upplever att myndigheterna har en positiv syn på svenskt lantbruk. Det har enligt panelen blivit bättre, men inte i samma utsträckning som för politiker och allmänheten. Varannan paneldeltagare anser att myndigheternas syn har blivit något bättre på senare år, medan två av tio anser att myndigheternas syn på lantbruket har försämrats.

Omvärldens syn påverkar

Nära sex av tio i panelen anser att omvärldens syn på lantbruket påverkar dem. Framför allt gäller det viljan att investera och den långsiktiga planeringen. Den aktör som har störst påverkan är myndigheter, vilket samtidigt är den som lantbrukarna upplever har minst positiv syn på svenskt lantbruk.

Ekonomiska risker i lantbruk

Nära åtta av tio i panelen upplever att det är en stor ekonomisk risk att vara lantbrukare idag. Sju av tio upplever dessutom att risken har ökat på senare år.

Finns vilja öka produktionen

Sju av tio i Lantbrukspanelen svarar att de vill utöka sin produktion, men hälften är osäkra på om det är möjligt. Den främsta osäkerhetsfaktorn när det gäller investeringar är den ekonomiska situationen.

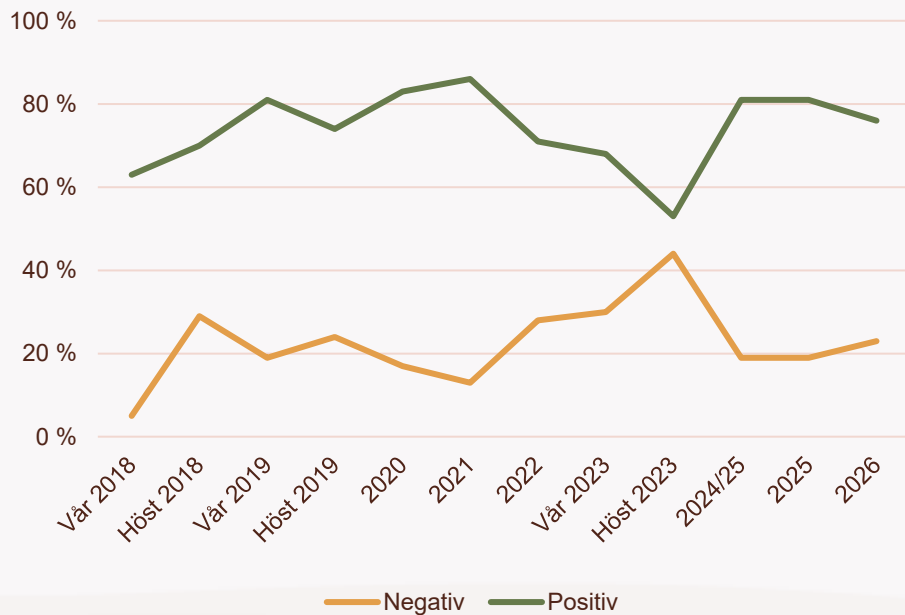
Något dämpad optimism

De flesta i Lantbrukspanelen känner optimism inför framtiden. Det märks en marginell försämring, men tre av fyra lantbrukare har en positiv känsla som lantbrukare just nu. Nedgången kan vara en följd av den kostnadsrusning som lantbruket upplevde när gäller kostnader för insatsvaror och energi i spåren av krisen i Mellanöstern.

Svaren från Lantbrukspanelen visar att omvärldens inställning har stor betydelse för lantbrukarnas vilja att investera och utveckla verksamheten.

Positiv vs negativ känsla över tid

Vad är din känsla som lantbrukare just nu?

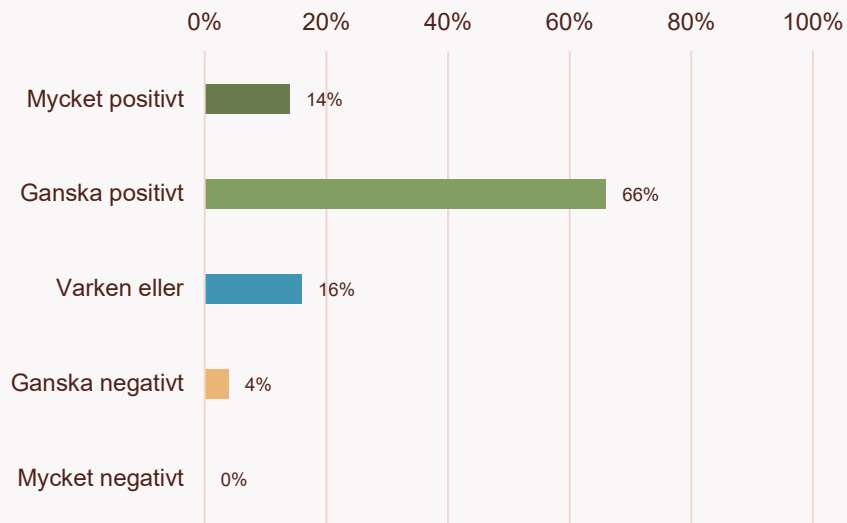

Känslan som lantbrukare

Drygt tre fjärdedelar av lantbrukspanelen svarar att de har en positiv känsla (en sammanslagning av "Mycket positiv" och "Delvis positiv") i rollen som lantbrukare. Knappt 2 av 10 lantbrukare svarar att de har en negativ känsla.

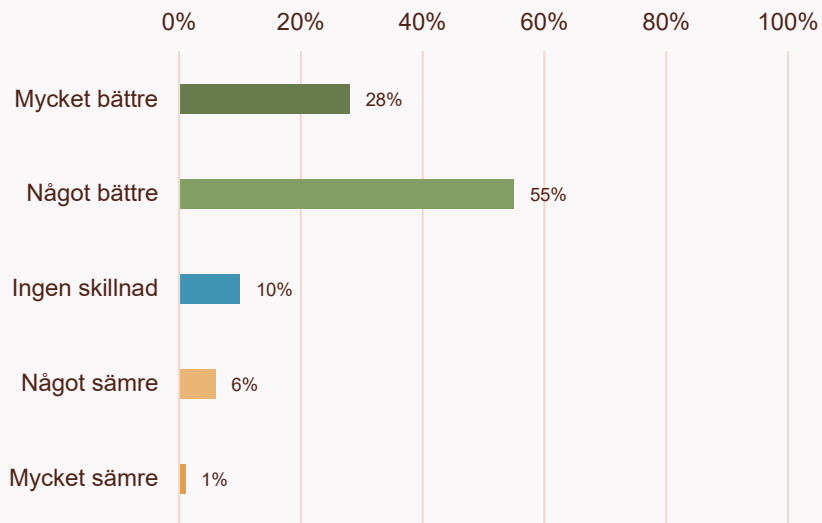
Även om siffrorna är något svagare än de två senaste omgångarna ligger svaren kvar på en fortsatt hög nivå.

Hur upplever du att folk i allmänhet ser på svenskt lantbruk?

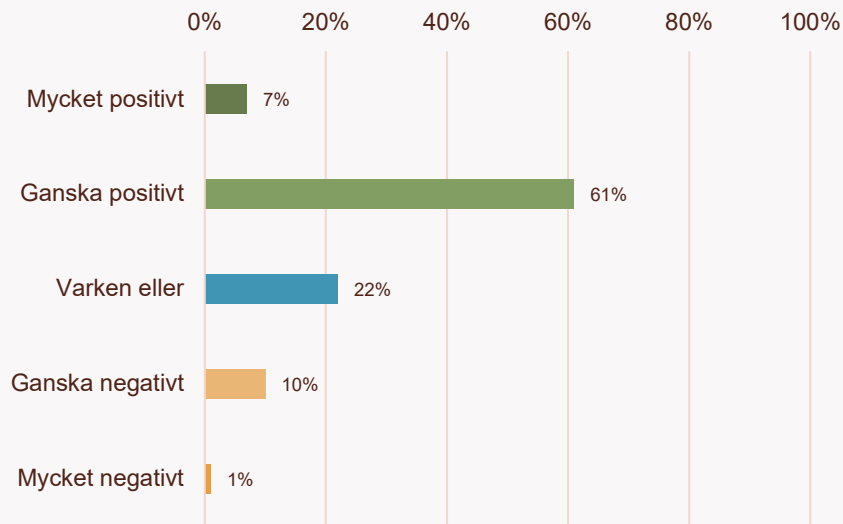
8 av 10 upplever att allmänheten ser positivt på svenskt lantbruk.

Upplever du att allmänhetens syn på lantbruket har förändrats de senaste åren?

8 av 10 upplever att allmänhetens syn på lantbruket har blivit bättre, 3 av 10 upplever att den blivit mycket bättre.

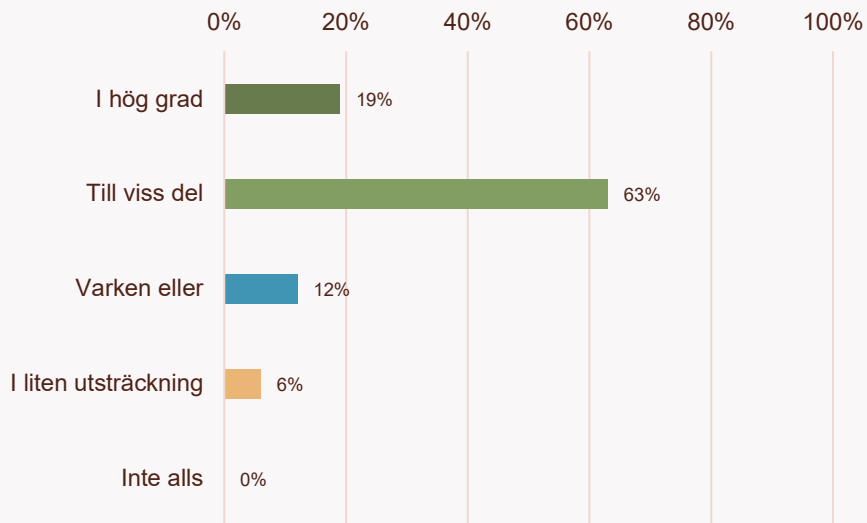
Hur upplever du att politiker ser på svenskt lantbruk?

7 av 10 upplever att politikernas syn på svenskt lantbruk är positiv.

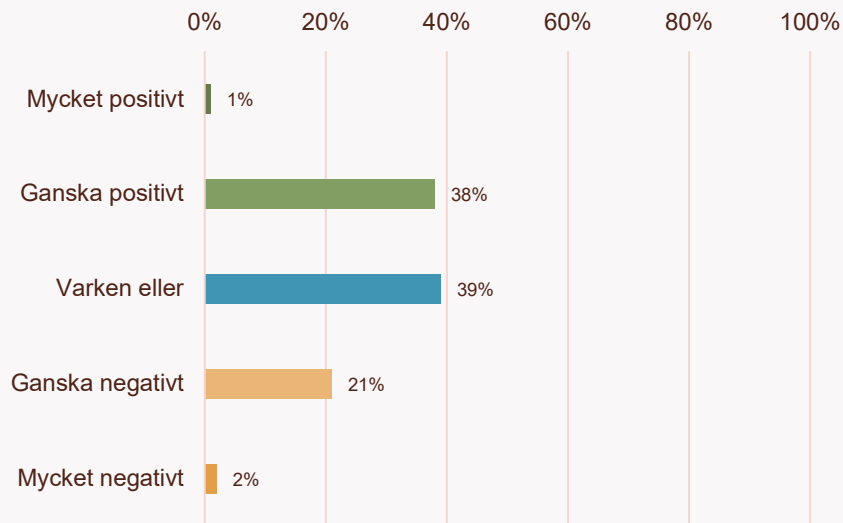
1 av 10 upplever att den är negativ.

Upplever du att politikers syn på lantbruket har förändrats de senaste åren?

8 av 10 upplever att politikers syn på svenskt lantbruk blivit bättre.

Hur upplever du att myndigheter ser på svenskt lantbruk?

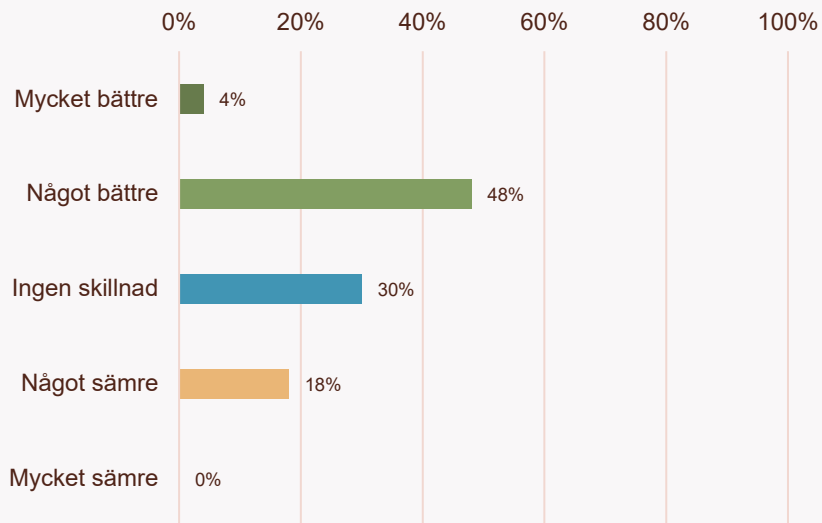

4 av 10 upplever att myndigheter ser positivt på svenskt lantbruk.

4 av 10 svarar "varken eller".

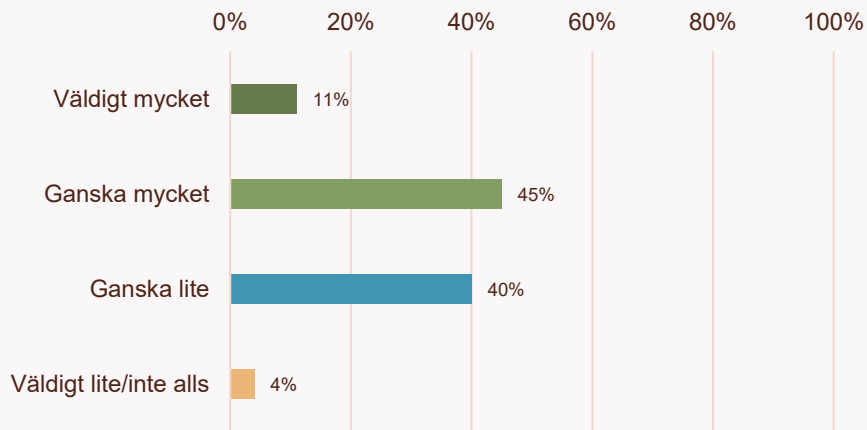
2 av 10, upplever att myndigheter har en negativ syn på lantbruket.

Upplever du att myndigheternas syn på lantbruket har förändrats de senaste åren?

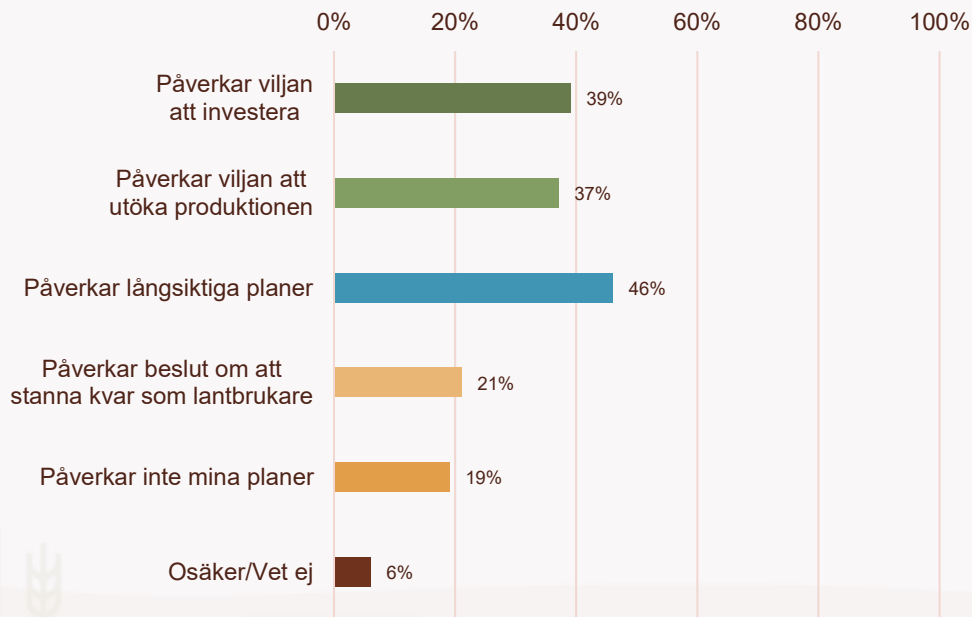
Varannan upplever att myndigheternas syn blivit något bättre.
2 av 10 att den blivit sämre.

I vilken utsträckning påverkar samhällets syn på lantbruket dina planer för din gård?

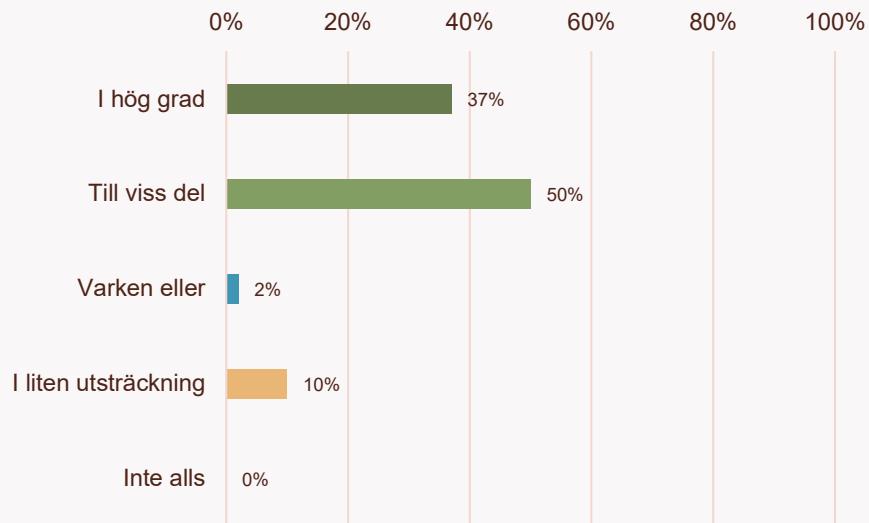
Nära 6 av 10 svarar att samhällets syn på lantbruket påverkar deras planer ganska eller väldigt mycket.

På vilket sätt påverkar samhällets syn på lantbruket dina planer? (Flera svar möjliga)

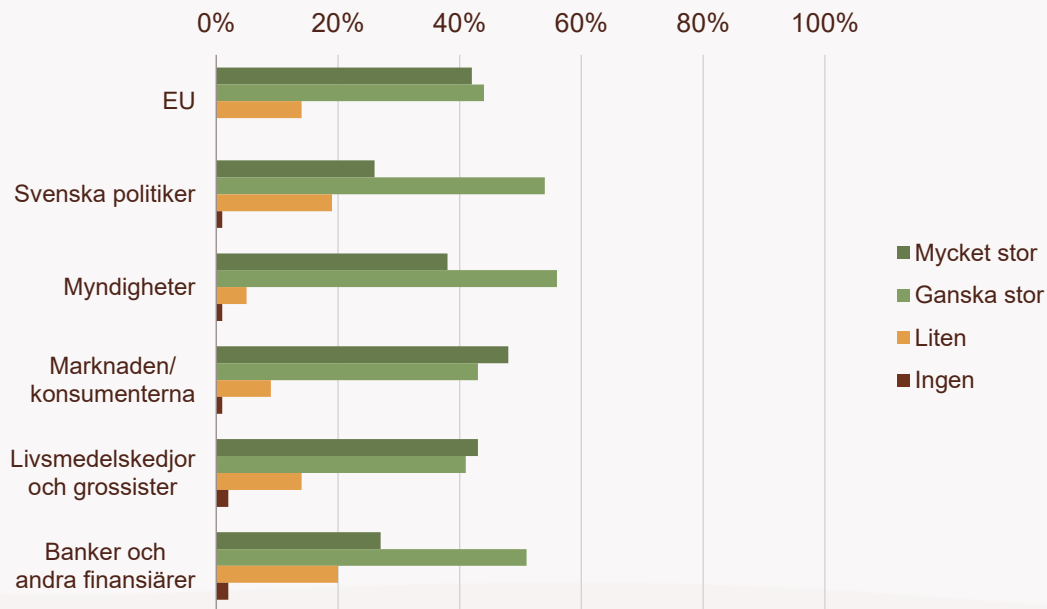
Varannan svarar att samhällets syn påverkar lantbrukarens långsiktiga planer. **4 av 10** säger att det påverkar deras vilja att investera.

I vilken utsträckning upplever du att du själv kan påverka din framtid som lantbrukare?

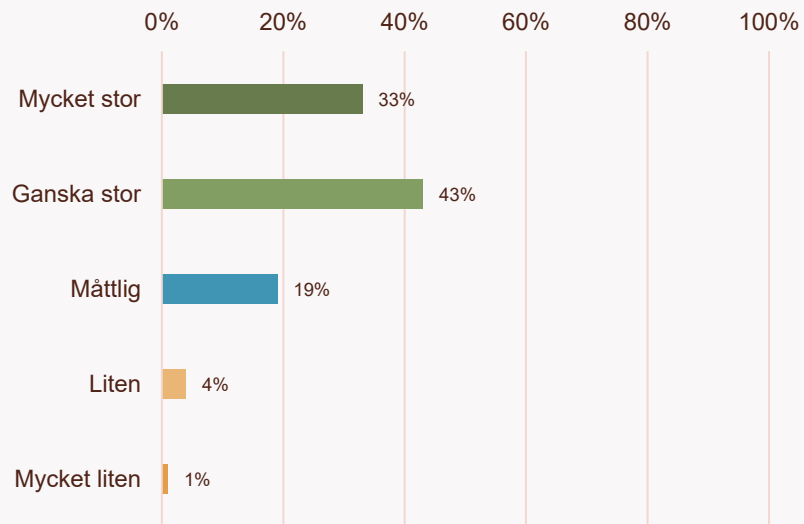
Nästan 9 av 10 svarar att de själva kan påverka sin egen framtid som lantbrukare.

Hur stor påverkan upplever du att följande aktörer har på din verksamhet?

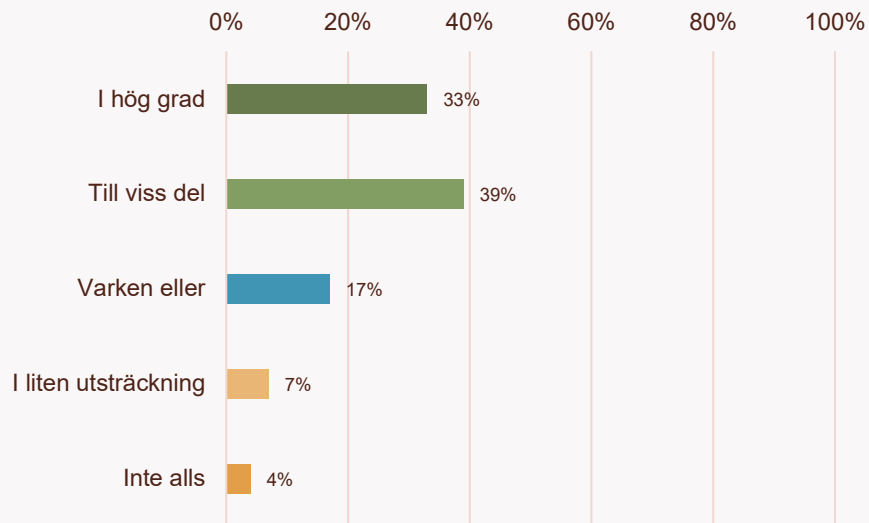
Lantbrukspanelen svarar att **myndigheterna** har allra störst påverkan på deras verksamhet, följt av **marknaden** och **EU**.

Hur stor ekonomisk risk upplever du att det innebär att vara lantbrukare idag?

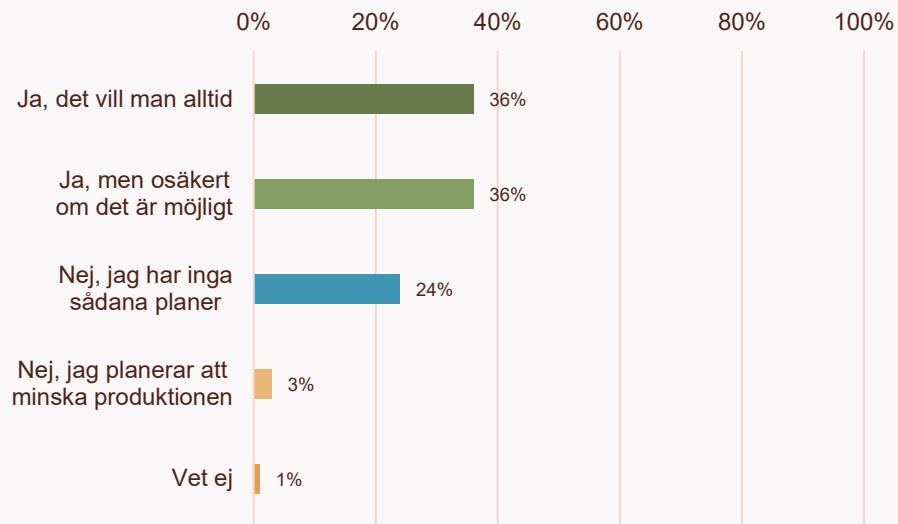
Över 7 av 10 svarar att det är en ekonomisk risk att vara lantbrukare idag.

Upplever du att risken i ditt företagande har ökat de senaste åren?

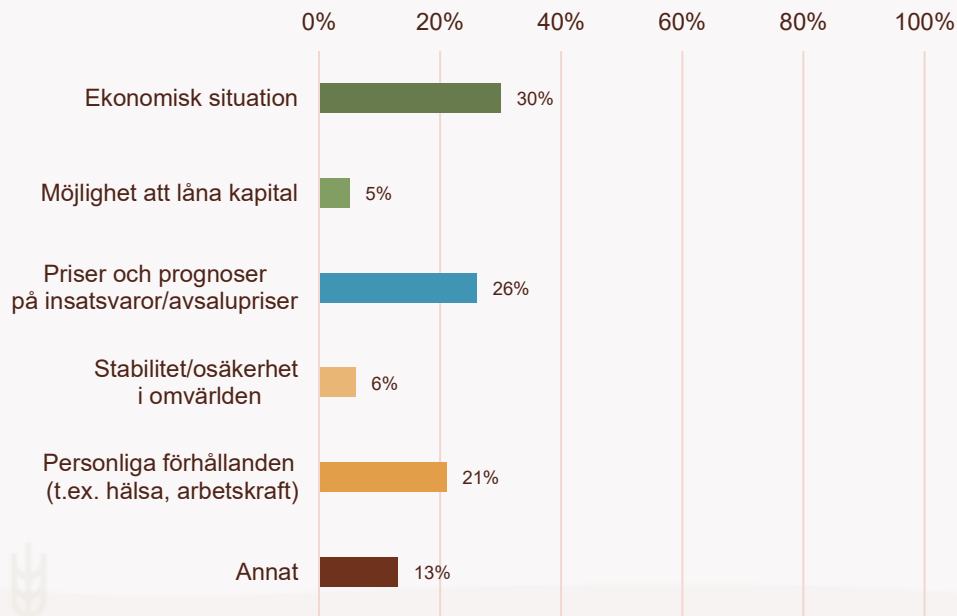
7 av 10 upplever att risken har ökat i deras företagande.

Har du planer på att öka produktionen på din gård?

7 av 10 vill öka produktionen.
3 av 10 har inga sådana
planer eller planerar minska.

Vad är det som främst styr dina beslut om att öka eller minska produktionen?

Det som främst påverkar lantbrukares beslut om produktionen är den ekonomiska situationen, det svarar **3 av 10** . Därefter påverkar priser och prognoser, svarar var fjärde.

Rudolf Tornerhjelm: Större förståelse för lantbrukets betydelse, men hindren består

Rudolf Tornerhjelm är femte generationens lantbrukare på Wrams Gunnarstorp utanför Helsingborg, där han driver skogsbruk och spannmålsodling. Under senare år har han märkt ett tydligt ökat intresse för lantbrukets roll i samhället.

– Lantbruksfrågorna har lyfts fram och behovet av självförsörjning har blivit allt viktigare i vårt samhälle.

Ökad förståelse för lantbruket

Han upplever att synen på lantbruket har förändrats, inte minst bland konsumenterna. Fler väljer svenska produkter och ser det som ett sätt att stärka svensk livsmedelsproduktion.

– Fler vill köpa svenskt och man vill gynna det svenska lantbruket. Det är också ett sätt att värna om miljön. Även bland politiker och myndigheter tycker han att medvetenheten om lantbrukets betydelse har ökat.

– Vi lever idag med ett hot om att bli avskurna och det måste vi ta på allvar.

Investeringar i hållbar produktion

Det ökade intresset märks också i företagandet. Rudolf ser hur efterfrågan på hållbara produkter skapar möjligheter att utveckla verksamheten.

Rudolf Tornerhjelm. Foto: Viaplay

”

Fler vill köpa svenskt och man vill gynna det svenska lantbruket. Det är också ett sätt att värna om miljön.

Forts.

På Wrams Gunnarstorp produceras egen biogödsel genom en samrötningsanläggning i samarbete med ST1. Gården har också investerat i bevattningsdamm och ledningssystem för att säkra tillgången till vatten.

– Konsumenterna vill köpa produkter där vi mår om jordhälsan.

Risker på en föränderlig marknad

Samtidigt beskriver han en bransch där riskerna har ökat. Spannmålsmarknaden har blivit mer osäker och marginalerna mindre, vilket ställer högre krav på effektivitet och utveckling.

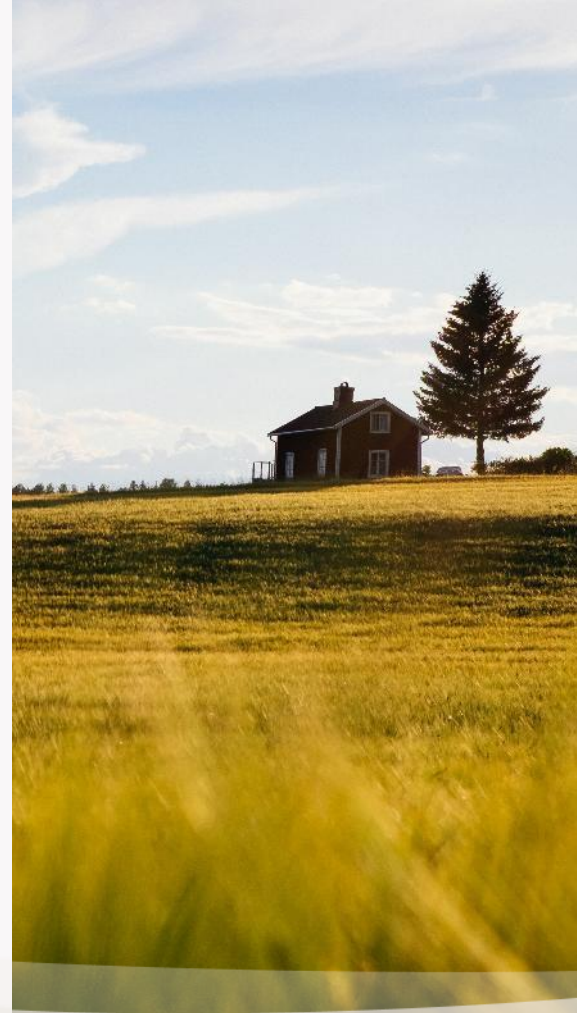
Han ser också en risk i att för stor tilltro sätts till olika stödformer.

– Stöd kan vara bra för att komma igång, men på sikt måste man utveckla och producera sådant som klarar sig utan stöd.

Regelverk som hämmar utveckling

Trots utmaningarna finns framtidstro i branschen. Men för att fler ska våga investera och utveckla sina verksamheter krävs bättre förutsättningar, menar Rudolf.

– Politikerna säger en sak, medan Jordbruksverket fortsätter med krångliga krav och uppföljningar. Sådant försvårar utvecklingen i lantbruket.

Omvärldssignalerna allt viktigare på gården

Lantbruksföretagaren har alltid påverkats av faktorer utanför den egna gården. Samtidigt har lantbruksverksamheten blivit alltmer komplex. Dagens företagare behöver inte bara vara skickliga producenter, utan också hantera ekonomi, teknik, regelverk och långsiktiga investeringar.

– Lantbruket har alltid varit beroende av omvärlden, men i dag kommer förändringarna snabbare och från fler håll. Det ställer högre krav på företagaren att väga in fler faktorer i sina beslut. De signaler man uppfattar från omvärlden blir en viktig del av besluten, säger Stefan Malmström, affärschef på Landshypotek Bank.

Omvärlden har blivit mer närvarande på gården. Därmed har också synen på stödet och förståelsen från samhället blivit viktigare.

Omvärlden har blivit mer närvarande på gården. Därmed har också synen på stödet och förståelsen från samhället blivit viktigare.

Ett mer komplext företagande

Lantbruksföretagandet påverkas i dag av betydligt fler faktorer än tidigare. Investeringar, finansiering, energi och produktion behöver vägas samman i beslut som ofta får konsekvenser långt fram i tiden.

– Omvärlden har både blivit allt viktigare, men också alltmer föränderlig. Räntor, energipriser, insatskostnader och internationella händelser kan snabbt påverka lönsamheten. Investeringar i mark, byggnader och maskiner ska ofta bära sig över flera decennier, medan förutsättningarna kan förändras betydligt snabbare. Så hur tar man sig an förändringar och omvärldssignaler utan att tappa bort grunden i sitt företagande är verkligen viktigt, konstaterar Stefan.

Forts.

Uppskattning, men också osäkerhet

Stefan Malmström bekräftar skillnaden mellan hur lantbrukarna uppfattar allmänhetens syn på näringen och hur de ser på myndigheternas syn från sina ständiga samtal med kunder. Han tror att det också beror på att regelverken blivit fler och mer omfattande.

– Många upplever att administrationen är betydligt större i dag än för tio eller femton år sedan. Det påverkar både vardagen och möjligheterna att utveckla verksamheten, säger Stefan Malmström.

Företagandet har blivit mer komplext och kraven på lantbruksföretagaren har successivt ökat. Att myndigheterna upplevs ha en bristande förståelse är därför en stor utmaning.

Den växande regelmassan kräver tid och resurser och innebär ökade administrativa kostnader. Regelverk och tillståndprocesser kan också skapa osäkerhet och göra att riskerna i företagandet upplevs som större.

Framtidstro i en föränderlig omvärld

För Stefan Malmström handlar utvecklingen om att verksamheten påverkas av fler faktorer än tidigare och att beslut ofta får konsekvenser långt fram i tiden.

– Förr var omvärlden viktig, nu är den större. Det är fler faktorer som påverkar företagandet och förändringarna kan komma snabbare än tidigare, säger Stefan Malmström.

För dagens lantbruksföretagare handlar utmaningen därför inte bara om att producera livsmedel, utan också om att navigera i en verklighet som blivit mer komplex. Samtidigt har lantbrukets betydelse i samhället blivit tydligare och skapat nya möjligheter för den som vill investera och utveckla sin verksamhet.

– Lantbruket har flyttats upp i medvetandet hos både konsumenter, samhället och politiken. Det finns en större förståelse för betydelsen av svensk livsmedelsproduktion och beredskap, säger Stefan Malmström.

Lantbruket känner medvind – men att de bromsas av myndigheterna

Lantbrukarna upplever medvind från konsumenter och politiker, men motvind från myndigheterna. Det är en ekvation som riskerar att bromsa investeringar och tillväxt i en näring som samhället samtidigt säger sig vilja stärka.

Ett återkommande resultat i våra undersökningar är att många lantbrukare ser goda möjligheter framåt, samtidigt som osäkerhet och olika hinder gör att investeringar skjuts på framtiden. I tidigare Lantbrukspaneler har vi sett att lantbrukare vill utveckla sina verksamheter och öka sin produktion men [ekonomisk osäkerhet fått många att avvakta med investeringar](#).

Vi har tidigare även kunnat se att lantbrukare upplevt att förståelsen för lantbrukets villkor och betydelse varit begränsad från andra delar av samhället – [från såväl politik som allmänhet](#).

Årets resultat ger en annan bild. Lantbrukarna upplever ett starkt stöd från både allmänhet och politiker och att förståelsen för svensk livsmedelsproduktion har stärkts.

Samtidigt uppfattas myndigheterna som mindre positiva till näringen. Det är särskilt betydelsefullt eftersom myndigheterna också är den aktör som lantbrukarna upplever har störst påverkan på verksamhetens utveckling.

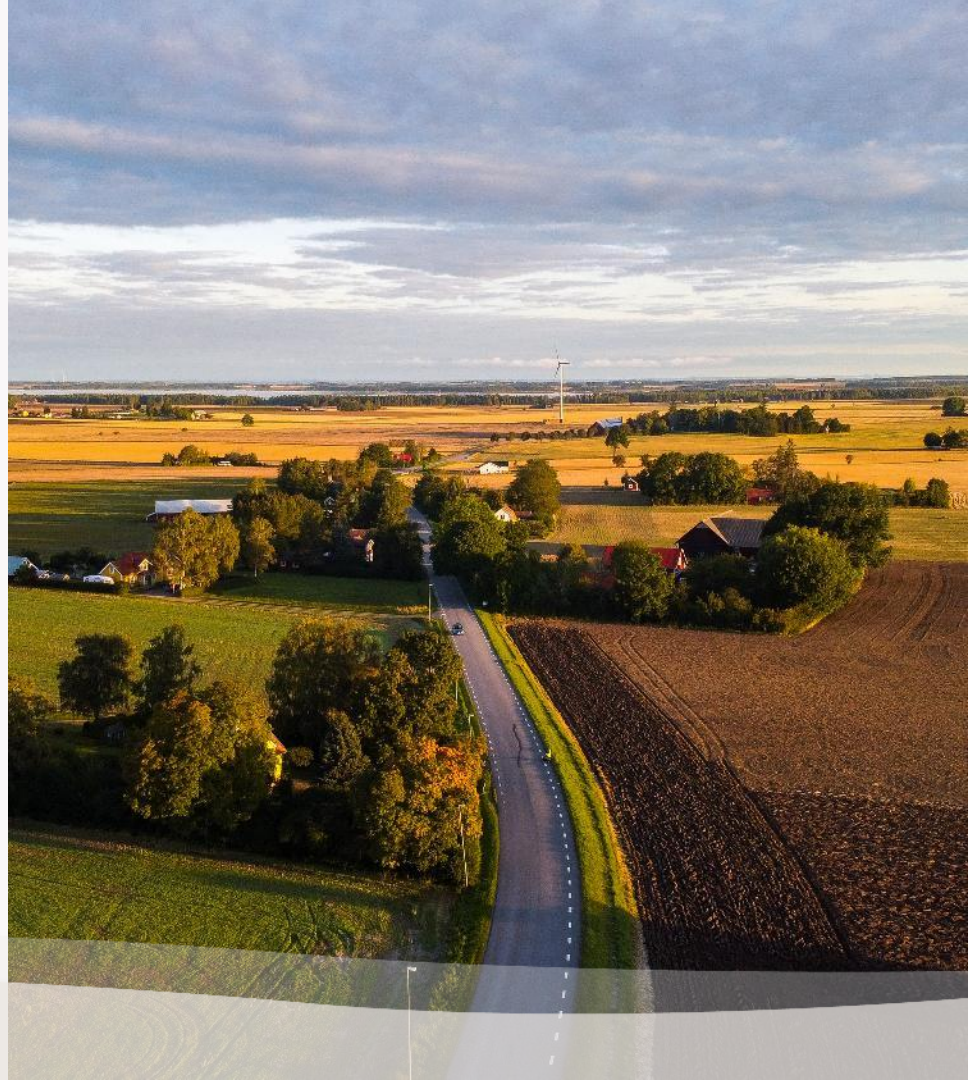

Forts.

Det riskerar att skapa en situation där viljan att investera finns, men där förutsättningarna upplevs som alltför osäkra eller krångliga.

När ambitionen att växa möter hinder i kontakten med myndigheter riskerar framtidstron att stanna vid just framtidstro.

Om Sverige vill stärka livsmedelsproduktionen räcker det inte att konsumenter efterfrågar svenska produkter och att politiken uttrycker höga ambitioner. Även myndigheternas arbete behöver bidra till att göra investeringar, utveckling och tillväxt möjliga. Annars riskerar den medvind som lantbruket nu känner att inte omsättas i ökad produktion, starkt konkurrenskraft och en mer robust livsmedelsförsörjning.

Kontakta för mer information

Presskontakt:
Jonas Feinberg
070-349 24 10
jonas.feinberg@landshypotek.se